

SKIFTETID ER STATUSTID

Mandatet for DEFFs nuværende styregruppe udløb, da 2012 blev til 2013. Det er derfor tid til status og opsamling.

AF MAI BUCH, MBU@COMPETENCEHOUSE.DK, COMPETENCEHOUSE A/S

Styregruppen for Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) udpeges for en fireårig periode, og den nuværende gruppes mandat udløb ved overgangen til 2013. Nu er derfor et oplagt tidspunkt til at kigge tilbage og stille skarpt på, hvad der har været i fokus i løbet af de sidste fire år – og ikke mindst reflektere over de erfaringer, som den nye styregruppe kan tage med sig ind i den næste periode.

Den afgående styregruppes embedsperiode blev i 2009 indledt med, at DEFF blev udvidet med de almene gymnasier, VUC'erne og Social- og Sundhedsskolerne, som tilsammen udgør intet mindre end 165 institutioner.

Den udvidelse gør, at DEFF nu spænder over en meget bred vifte af biblioteker – fra det lille gymnasiebibliotek, hvis personalegruppe kun består af en enkelt halvtidsbibliotekar, til Det Kongelige Bibliotek, hvis personale svarer til omkring 415 årsværk. Spændvidden gør, at der er enorme forskelle i bibliotekernes behov, kompetencer og muligheder, og den udfordring har DEFF-styregruppen og programgrupperne især haft fokus på i løbet af de seneste fire år.

Bidrag til Danmarks konkurrencedygtighed

2009 var også året, hvor de første spadestik til DEFFs strategi "Biblioteker som katalysator for udviklingen af Danmark som innovativt samfund" blev taget med rapporten "The Future of Research and the Research Library", som blev udarbejdet af DPU-professor Hans Siggaard Jensen. Rapporten gav en række bud på scenarier for fremtidens biblioteksbetjening af forskere.

I 2010 begyndte DEFFs strategi at tage form, og der kom for alvor fokus på innovation, vækst og erhvervsfremme. Tanken var at lade biblioteksservices indgå som bidragsydere til at gøre Danmark konkurrencedygtig gennem innovation og øget produktivitet.

Fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne har i årevis sikret forskere og studerende adgang til ny forskningsbaseret viden og har således bidraget til at skabe et solidt fundament for dansk forskning. En tilsvarende effekt hos erhvervslivet synes oplagt. DEFF forfølger og understøtter dermed den påviste sammenhæng mellem virksomheders forsknings- og innovationsaktiviteter og øget vækst og produktivitet.

DEFF har i løbet af de sidste to år kun anvendt ca. 15 % af DEFFs projektmidler på hovedindsatsområdet "Kompetencer og tjenester til støtte for innovation og erhvervsfremme", mens DEFFs øvrige tre hovedindsatsområder har fået tilført de resterende ca. 85 % af projektmidlerne. Målet er, at DEFF i strategiperioden 2012-2016 skal arbejde på at få tilført nye midler uden for DEFFs projektmidler til førstnævnte hovedindsatsområde for at gennemføre større aktiviteter rettet mod små og mellemstore virksomheder og offentlige institutioner.

De fire programgrupper

Hovedindsatsområderne i DEFF-strategien er fordelt på følgende fire områder/programgrupper:

A: Adgang til viden for alle via en optimal digital infrastruktur

B: Kompetencer og tjenester til støtte for undervisning, læring og udvikling

C: Kompetencer og tjenester til støtte for forskning og udvikling

D: Kompetencer og tjenester til støtte for innovation og erhvervsfremme

Programgrupperne har på baggrund af strategien udarbejdet handlingsplaner og igangsat en lang række projekter, som alle findes i DEFFs projektbank.

Indsætterne for programgruppe A er strukturerede efter temaerne 'NEMMERE adgang for flere til mere', 'Nemmere adgang for FLERE til mere' og 'Nemmere adgang for flere til MERE'. Et eksempel på et projekt er "Fra samlingsopbygning til differentieret videnpushing – formidlingsplatform til professionshøjskoler", hvis vision det er at skabe adgang til alle de ressourcer, som studerende og undervisere efterspørger, via en sektorspecifik grænseflade.

Programgruppe B har rammebeskrevet en række indsatsområder, inden for hvilke biblioteker i et samspil med uddannelsesmiljøer kan iværksætte eksperimenterende projekter, som kan føre til innovation (forstået som udvikling, der skaber øget værdi i praksis) af både biblioteksvirksomhed og uddannelse i Danmark. Et eksempel på et projekt er "Advisory Board - strategisk samarbejde mellem bibliotek og læringsmiljø i DK". Projektet vil etablere en konstruktiv og stærk relation til de personer, som er med til at træffe de overordnede beslutninger i udvalgte uddannelser i Danmark.

Hos programgruppe C har fokus ligget på ny teknologi og nye modeller for videnskabelig kommunikation, styrkelse af moderinstitutionernes synlighed, tæt samarbejde med videnskabelige miljøer og fortsat og endnu bedre adgang til relevant materiale. Et eksempel på et projekt fra programgruppe C er "Support OA Publishing Database", som skal gøre det lettere for forskeren at vælge Open Access-venlige tidsskrifter ud fra objektive kriterier som impact factorer, BFI, ophavsret, Open Access mv. Derudover har programgruppen netop fået tilsagn til to forprojekter om henholdsvis forskeridentiteter og forskningsdata.

Programgruppe D skal søsætte en række forprojekter, der efterfølgende kan anvendes som cases over for virksomheder og interesseorganisationer. Gruppen har eksempelvis gennemført en analyse af Houghton-rapporten om firmaers adgang til videnskabelig information. Analysen påviste et behov for nye services, og den blev efterfølgende brugt af EU-kommissionen til at underbygge behovet for nemmere adgang til videnskabelige resultater.

Erfaringer og anbefalinger til fremtiden

DEFFs styregruppe diskuterede på det sidste møde erfaringer fra de sidste fire år og samlede i den forbindelse en række anbefalinger til den nye styregruppe. Det vil være op til den ny styregruppe at anvende anbefalingerne i den næste periode.

Her er et par eksempler fra diskussionen:

- Skab relationer til det politiske og økonomiske landskab omkring DEFF!
- Styregruppen skal fokusere på strategi og økonomi.
- Det er vigtigt at være bevidst om, at DEFF spænder fra store, tunge forskningsbiblioteker til små uddannelsesinstitutioner uden licenser.
- Det er vigtigt, at DEFF ikke fylder huller i institutionernes budgetter, men udvikler nye løsninger til alle.
- Vælg mellem få midler til mange indsatser eller mange midler til få indsatser.
- God dialog er nødvendig på grund af DEFFs vidtspændende bagland.
- DEFF er god til fællesskab og har skabt samling om flere fælles løsninger.
- Tiden er til at konsolidere services. Det er en vigtig rolle for DEFF. Videndeling og kompetenceudvikling er også væsentlig.
- Det er vigtigt, at mange personer stadig er involverede, og at bred involvering sker gennem seminarer og gode projekter.

- Det internationale partnerskab Knowledge Exchange bør udnyttes endnu mere for at hjemtage international viden og levere den relevante danske viden. Knowledge Exchange kan tillige give pejlinger om og sikring af DEFFs strategiske indsats, idet den nyligt vedtagne treårsstrategiplan i Knowledge Exchange kan anvendes som målestok.

Der er således nok at tage fat på i den næste periode for DEFF. ●

Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek

DEFF er en tværministeriel samarbejdsorganisation for danske fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker. DEFF er samfinansieret af Kulturministeriet, Ministeriet for Børn og Undervisning og Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Koordinationsudvalget, som består af medlemmer fra de tre ministerier, har den øverste beslutningskompetence og er øverste ansvarlige for DEFF. Under koordinationsudvalget finder man styregruppen, som ministerierne hver især udpeger medlemmer til. Udover medlemmerne udpeges en ekstern formand. Styregruppen er ansvarlig for den strategiske retning og fordelingen af tilskud til projekter.

DEFFs afgående styregruppe 2009-2012:

- Adm. direktør Mai Buch, Competencehouse (formand)
- Vicedirektør Birte Christensen-Dalsgaard, Det Kongelige Bibliotek
- Direktør Svend Larsen, Statsbiblioteket
- Særlig rådgiver Annette Winkel Schwarz, Danmarks Tekniske Universitet
- Overbibliotekar Niels-Henrik Gylstorff, Aalborg Universitetsbibliotek
- Dekan Carsten Riis, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet
- Lektor Knud Holch Andersen, Thisted Gymnasium
- Rektor Lis Randa, Erhvervsakademi Dani
- Biblioteksleder Peter Rubeck Olesen, Professionshøjskolen University College Nordjylland
- Direktør Jens Thorhauge, Kulturstyrelsen